

Adolygiad Strategaeth Ddigidol – Cyngor Bro Morgannwg

Blwyddyn archwilio: 2022-2023

Dyddiad cyhoeddi: Novewmber 2023

Cyfeirnod y ddogfen: 3946A2023

Paratowyd y ddogfen hon fel rhan o waith a gyflawnir yn unol â swyddogaethau statudol.

Mewn achos o dderbyn cais am wybodaeth y gall y ddogfen hon fod yn berthnasol iddo, tynnir sylw at y Cod Ymarfer a gyhoeddwyd o dan adran 45 o Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth 2000. Mae'r cod adran 45 yn nodi'r arfer wrth ymdrin â cheisiadau a ddisgwylir gan awdurdodau cyhoeddus, gan gynnwys ymgynghori â thrydydd partïon perthnasol. O ran y ddogfen hon, mae Archwilydd Cyffredinol Cymru a Swyddfa Archwilio Cymru yn drydydd partïon perthnasol. Dylid anfon unrhyw ymholiadau ynghylch datgelu neu aildefnyddio'r ddogfen hon at Archwilio Cymru yn swyddog.gwybodaeth@archwilio.cymru.

We welcome correspondence and telephone calls in Welsh and English. Corresponding in Welsh will not lead to delay. Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg. Ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

Mae'r ddogfen hon hefyd ar gael yn Saesneg. This document is also available in English.

Cynnwys

Crynodeb o'r adroddiad	4
Adroddiad manwl	
Yr hyn yr edrychom arno a pham – cwmpas yr archwiliad hwn	6
Pam yr ymgwymerwyd â'r archwiliad hwn	6
Strategaeth ddigidol y Cyngor	7
Yr hyn a ddarganfuwyd: Mae'r Cyngor yn ystyried yr egwyddor datblygu cynaliadwy wrth lunio ei strategaeth ddigidol, ac mae'n datblygu trefniadau i gyflawni'r strategaeth, ond nid yw trefniadau monitro yn cael eu datblygu'n ddigonol	7
Atodiadau	
Atodiad 1: cwestiynau allweddol a meini prawf archwilio	12

Crynodeb o'r adroddiad

Crynodeb o'r adroddiad

Arddangosyn 1: crynodeb o'r adroddiad

Mae'r arddangosyn isod yn crynhoi'r rheswm y gwnaethom gynnal yr archwiliad hwn, ein canfyddiadau allweddol a'n hargymhellion ar gyfer y Cyngor.

Pam mae dull strategol o ymdrin â digidol yn bwysig

- 1 Mae technoleg ddigidol yn allweddol i ddarparu ystod eang o wasanaethau'r cyngor mewn ffordd fwy economaidd, effeithlon ac effeithiol, mae hefyd yn ffordd bwysig i gynghorau gyflawni eu hamcanion lles ac yn cyflawni datblygu cynaliadwy.
- 2 Gall cael dull strategol clir o ymdrin â digidol ddod â sawl budd megis:
  - sefydlu gweledigaeth gyffredin ar gyfer defnyddio digidol a'r canlyniadau arfaethedig ar gyfer cymunedau lleol sy'n gysylltiedig ag amcanion strategol y Cyngor;
  - helpu i sicrhau bod defnydd cynghorau o dechnoleg ddigidol yn cyd-fynd â'u hamcanion strategol allweddol a chynlluniau a strategaethau eraill a'i fod yn cael ei lywio gan ddealltwriaeth dda o dueddiadau'r presennol a'r dyfodol;
  - lleihau'r risg o ddyblygu o fewn cynghorau a chyda phartneriaid;
  - ystyried adnoddau digidol dros y tymor byr, canolig a hir gyda'n gilydd; a
  - darparu fframwaith i fonitro cynnydd yn ei erbyn dros y tymor byr, hir a chanolig.

Ffocws ein harchwiliad

- 3 Gwnaethom edrych i ba raddau y datblygwyd dull strategol y Cyngor o ymdrin â digidol yn unol â'r egwyddor datblygu cynaliadwy ac y bydd yn helpu i sicrhau gwerth am arian wrth ddefnyddio adnoddau'r Cyngor.

Ein canfyddiadau allweddol

- 4 Canfuom fod gan y Cyngor weledigaeth glir ar gyfer defnyddio technoleg ddigidol. Mae'r Cyngor wedi gwneud defnydd da o ffynonellau tystiolaeth fewnol i lywio ei ddull strategol o ymdrin â digidol ond mae wedi gwneud defnydd cyfyngedig o ffynonellau tystiolaeth allanol. Mae'r Cyngor wedi nodi pwy y mae angen iddo ei gynnwys wrth ddatblygu ei strategaeth ddigidol a'i gynlluniau i ymgynghori'n eang, ond nid yw'n glir eto sut mae'r Cyngor yn bwriadu cydweithio â phartneriaid i'w chyflawni. Mae'r dull strategol yn cyd-fynd â'i gynlluniau a'i strategaethau allweddol eraill, ond nid yw'r Cyngor wedi mynegi sut mae'n effeithio ar gyrrff cyhoeddus eraill. Mae'r Cyngor wedi cymryd camau i sicrhau bod adnoddau ar waith i ddatblygu ei strategaeth ddigidol newydd ond mae ganddo waith pellach i'w wneud i benderfynu ar unrhyw

arbedion y gellir eu gwneud. Nid yw'r Cyngor yn monitro cynnydd ei ddull strategol o ymdrin â digidol ac mae gwendidau yn y mesurau perfformiad y mae'r Cyngor yn bwriadu eu defnyddio. Mae'r Cyngor wedi adolygu ei strategaeth ddigidol flaenorol, ond nid yw'n glir ar hyn o bryd sut y bydd unrhyw wersi a ddysgwyd o weithredu ei strategaeth ddigidol newydd yn cael eu rhannu.

Ein hargymhellion ar gyfer y Cyngor

- A1 Er mwyn sicrhau bod ei strategaeth ddigidol yn ystyried tueddiadau a materion cyfredol ac yn y dyfodol, dylai'r Cyngor sicrhau bod ei sganio gorwelion i lywio ei ddull strategol o ymdrin â digidol yn wybodus gan ffynonellau allanol, gan gynnwys tueddiadau'r dyfodol (gweler ein meini prawf archwilio ar gyfer Ch.1.1 a Ch1.2 yn Atodiad A i gael rhai enghreifftiau o'r hyn y gallai hyn ei gynnwys).
- A2 Er mwyn osgoi dyblygu a nodi cyfleoedd i gyflawni manteision lluosog, dylai'r Cyngor adolygu sut mae ei ddull strategol o ymdrin â digidol yn effeithio ar amcanion cyrff cyhoeddus eraill.
- A3 Dylai'r Cyngor sicrhau ei fod wedi ystyried cyfleoedd i gydweithio wrth gyflawni ei strategaeth ddigidol i nodi cyfleoedd i rannu gwybodaeth, arbenigedd a/neu adnoddau a allai wella gwerth am arian.
- A4 Er mwyn helpu'r Cyngor i fonitro gwerth am arian ei strategaeth ddigidol, dylai:
- nodi unrhyw arbedion y mae'n anelu i'w gwneud o'r strategaeth.
  - sicrhau bod gwybodaeth am berfformiad a ddefnyddir i fonitro ei strategaeth ddigidol yn ei galluogi i ddeall yn llawn effaith buddsoddiad y Cyngor mewn digidol
- A5 Dylai'r Cyngor ddatblygu trefniadau ar gyfer nodi a rhannu gwersi a ddysgwyd o'i ymagwedd at ei strategaeth ddigidol.

Adroddiad manwl

Yr hyn yr edrychom arno a pham – cwmpas yr archwiliad hwn

- 1 Gwnaethom adolygu dull strategol y Cyngor o ymdrin â digidol, ac yn benodol i ba raddau y datblygwyd hyn yn unol â'r egwyddor datblygu cynaliadwy; ac y bydd yn helpu i sicrhau gwerth am arian wrth ddefnyddio adnoddau'r Cyngor.
- 2 Mae ein canfyddiadau yn seiliedig ar adolygiadau o ddogfennau a chyfweliadau gyda sampl o Aelodau'r Cabinet ac uwch swyddogion. Mae'r dystiolaeth a ddefnyddiwyd gennym i lywio ein canfyddiadau wedi'i chyfyngu i'r ffynonellau hyn.
- 3 Aethom ati i ateb y cwestiwn **'Wrth ddatblygu ei strategaeth ddigidol a yw'r Cyngor wedi gweithredu yn unol â'r egwyddor datblygu cynaliadwy ac wedi rhoi trefniadau priodol ar waith i sicrhau gwerth am arian wrth ddefnyddio ei adnoddau? Rydym wedi gwneud hyn drwy archwilio'r cwestiynau canlynol:**
  - A yw strategaeth ddigidol y Cyngor yn cael ei llywio gan ddealltwriaeth dda o dueddiadau'r presennol a'r dyfodol?
  - A oes gan y Cyngor weledigaeth glir o'r hyn y mae am ei gyflawni drwy ddefnyddio technoleg ddigidol?
  - A yw'r Cyngor yn gweithio'n effeithiol gyda'r bobl a'r partneriaid cywir i ddylunio a chyflawni ei strategaeth ddigidol?
  - A yw'r Cyngor wedi rhoi adnoddau i gyflawni ei strategaeth ddigidol fel y gall ddarparu manteision hirdymor/ataliol?
  - A yw'r Cyngor yn monitro ac yn adolygu cynnydd?
  - Ydy'r Cyngor yn dysgu gwersi o sut mae'n gweithio?
- 4 **Mae Atodiad 1 yn nodi'r** cwestiynau manwl yr oeddem yn bwriadu eu hateb ynghyd â'r meini prawf archwilio a ddefnyddiwyd gennym i gyrraedd ein canfyddiadau.

Pam yr ymgwymerwyd â'r archwiliad hwn

- 5 Cynhaliwyd yr archwiliad hwn i helpu i gyflawni dyletswyddau'r Archwilydd Cyffredinol o dan adran 17 o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 (Deddf 2004) ac adran 15 o Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.
- 6 Rydym yn ceisio:
  - rhoi sicrwydd y bydd strategaethau digidol cynghorau yn helpu i gyflawni amcanion llesiant mewn ffordd sy'n sicrhau gwerth am arian wrth ddefnyddio adnoddau;
  - rhoi sicrwydd bod cynghorau'n gweithredu yn unol â'r egwyddor datblygu cynaliadwy wrth ddylunio eu strategaethau digidol;
  - esbonio sut mae cynghorau'n defnyddio/cynllunio i ddefnyddio technoleg ddigidol i ddiwallu anghenion pobl a sicrhau gwell canlyniadau; a

- ysbrydoli a grymuso cyngorau a chyrff eraill yn y sector cyhoeddus drwy nodi a rhannu enghreifftiau o arfer/dulliau nodedig lle bo hynny'n berthnasol.

Strategaeth ddigidol y Cyngor

- 7 Roedd gan y Cyngor Strategaeth Ddigidol ar gyfer y cyfnod 2017-2020. Ym mis Gorffennaf 2023, aeth Strategaeth Ddigidol ddrafft newydd ar gyfer y cyfnod 2023-2028 i'r Cabinet. Mae pedair thema i'r Strategaeth Ddigidol ddrafft:
  - Cymuned a chyfranogiad
  - Trefniadaeth a phrosesau
  - Pobl a sgiliau digidol
  - Data a mewnwelediad
- 8 Mae'r Cyngor wrthi'n recriwtio pennaeth digidol ar hyn o bryd. Mae gan y Cyngor hefyd gronfa wrth gefn o £1.5m ar waith i gefnogi'r gwaith o weithredu ffyrdd digidol newydd o weithio ac i ddiweddarau systemau cyfredol.

Yr hyn a ddarganfuwyd: Mae'r Cyngor yn ystyried yr egwyddor datblygu cynaliadwy wrth lunio ei strategaeth ddigidol, ac mae'n datblygu trefniadau i gyflawni'r strategaeth, ond nid yw trefniadau monitro yn cael eu datblygu'n ddigonol

Mae'r Cyngor wedi gwneud defnydd da o ffynonellau tystiolaeth fewnol i lywio ei ddull strategol o ymdrin â digidol ond mae wedi gwneud defnydd cyfyngedig o ffynonellau tystiolaeth allanol

- 9 Mae gan y Cyngor ddealltwriaeth dda o'i sefyllfa bresennol o ffynonellau tystiolaeth fewnol i lywio ei ddull strategol o ymdrin â digidol. Yn 2021 comisiynodd gwmni i gynnal asesiad aeddfedrwydd digidol i'w helpu i ddeall ei sefyllfa bresennol mewn perthynas â digidol. Adeiladodd y Cyngor ar y gwaith hwnnw drwy gomisiynu SOCITM i ¹ helpu i lunio ei strategaeth ddigidol ddrafft. Fel rhan o ddatblygiad ei strategaeth ddigidol ddrafft, cynhaliodd y Cyngor weithdai staff ar draws pob Cyfarwyddiaeth i'w helpu i ddeall y ffyrdd y mae'r Cyngor yn defnyddio technoleg ddigidol ar hyn o bryd. Roedd y ddealltwriaeth hon o'i sefyllfa bresennol yn rhoi sylfaen gadarn i'r Cyngor ddatblygu ei strategaeth ddigidol ohoni.
- 10 Fodd bynnag, gwnaeth y Cyngor ddefnydd cyfyngedig o ffynonellau tystiolaeth allanol i ddeall tueddiadau'r presennol a'r dyfodol wrth ddatblygu ei strategaeth

¹ Cymdeithas Technoleg Arloesi a Moderneiddio

ddigidol ddrafft. Mae'r Cyngor yn cydnabod yn ei strategaeth ddigidol ddrafft bod angen iddo ddatblygu ei sganio gorwelion. Mae'r Cyngor yn bwriadu datblygu ei sganio gorwelion i nodi datrysiadau digidol posibl ac i nodi technolegau posibl a allai gefnogi trawsnewid gwasanaethau. Mae ein meini prawf archwilio ar gyfer y prosiect hwn yn rhoi enghreifftiau o'r rhain megis cymdeithasol, economaidd/gwleidyddol, amgylcheddol, diwylliannol neu dechnolegol. Dylai ystyried ystod ehangach o wybodaeth a data alluogi'r Cyngor i ddeall yn well y presennol a'r heriau, y cyfleoedd a'r risgiau ar gyfer digidol yn y Sir er mwyn llywio ei ddull strategol.

Mae gan y Cyngor weledigaeth glir ar gyfer defnyddio technoleg ddigidol ac mae wedi ystyried sut mae ei ymagwedd at ddigidol yn effeithio ar bethau eraill y mae'n ceisio eu cyflawni, ond nid yw wedi mynegi sut mae'n effeithio ar gyrfff cyhoeddus eraill.

- 11 Mae gan y Cyngor weledigaeth glir ar gyfer digidol ac ymddengys fod dealltwriaeth dda yn y Cyngor o'r hyn y mae'n ceisio ei gyflawni trwy ei ddefnydd o dechnoleg ddigidol. Dylid gwella hyn ymhellach gyda'r ymgynghoriad staff arfaethedig ar y strategaeth ddigidol ddrafft.
- 12 Mae tystiolaeth gref bod y Cyngor wedi ystyried effeithiau ehangach ar draws y Cyngor. Mae'r Cyngor wedi ystyried sut y bydd ei ddull strategol o ymdrin â digidol yn cyd-fynd â chynlluniau a strategaethau eraill sydd ganddo, gan gynnwys, er enghraifft, ei Strategaeth Cyfranogiad Cyhoeddus, Cynllun Her Newid Hinsawdd Di-brosiect a'i Strategaeth Pobl.
- 13 Mae'r Cyngor wedi ystyried sut y gallai ei ddull strategol o ymdrin â digidol gyfrannu at y nodau llesiant cenedlaethol. Mae cynlluniau gwasanaeth 2023-24 yn dangos sut mae gwasanaethau'n cyfrannu at weithredu'r Cynllun Cyflawni Blynyddol sy'n ymwneud â digidol ac mae pob cam gweithredu hefyd yn nodi ei gyfraniad i'r nodau llesiant cenedlaethol. Mae cysylltiadau ymhlyg megis y dyheadau cynhwysiant digidol yn cyd-fynd â'r nod o 'Gymru fwy cyfartal'. Mae alinio'r strategaeth ddigidol â'r Nodau Llesiant Cenedlaethol a chynlluniau a strategaethau eraill y Cyngor yn helpu i leihau'r risg o ddyblygu ac yn helpu i nodi cyfleoedd i gyflawni manteision lluosog.
- 14 Nid yw'r Cyngor wedi ystyried yn llawn sut y bydd cyflawni'r strategaeth ddigidol yn effeithio ar yr hyn y mae cyrff cyhoeddus eraill yn ceisio ei gyflawni. Bydd alinio ei ddull â chyrfff cyhoeddus eraill yn helpu i nodi cyfleoedd i rannu adnoddau, osgoi dyblygu ymdrechion a sicrhau manteision lluosog.
- 15 Mae'r Cyngor yn cynllunio dros gyfnod amser priodol. Mae wedi ystyried beth mae tymor hir yn ei olygu i'w ddull digidol. Mae wedi mabwysiadu amserlen pum mlynedd ar gyfer ei strategaeth ddigidol, i adlewyrchu bod technoleg ddigidol yn newid yn gyson ar gyflymder cynyddol. Mae wedi nodi camau y bydd yn eu cymryd o fewn blwyddyn gyntaf y strategaeth, o fewn blynyddoedd dau i dair o'r strategaeth ac o fewn tymor pum mlynedd y strategaeth. Mae enghreifftiau o fewn y strategaeth ddrafft o feddwl yn y tymor hwy lle mae prosiectau cyfredol yn gosod

y sylfaen ar gyfer datblygu yn y dyfodol. Enghraifft o hyn yw'r bwriad i archwilio'r defnydd posibl o ddeallusrwydd artiffisial. Mae'r ffactorau hyn yn nodi bod dull strategol y Cyngor o ymdrin â digidol yn cynnwys cynllunio ar gyfer y tymor hwy a ddylai helpu i leihau'r ddibyniaeth ar ymyriadau tymor byr a allai ddarparu llai o werth am arian dros y tymor hwy.

Mae'r Cyngor wedi nodi pwy y mae angen iddo ei gynnwys wrth ddatblygu ei strategaeth ddigidol nesaf a'i gynlluniau i ymgynghori'n eang, ond nid yw'n glir eto sut mae'r Cyngor yn bwriadu cydweithio â phartneriaid i'w chyflawni.

- 16 Mae'r Cyngor wedi cynnwys eraill i ddatblygu ei strategaeth ddigidol newydd. Mae wedi gwneud hyn yn y ffyrdd canlynol:
- Ymgysylltodd y Cyngor â SOCITM fel rhan o'r broses o ddatblygu ei strategaeth ddigidol ddrafft
  - Ymgysylltodd y Cyngor â dros 100 o staff o bob maes gwasanaeth fel rhan o ddatblygu ei strategaeth ddigidol ddrafft
  - Mae aelodau etholedig wedi bod yn rhan wrth i'r strategaeth ddigidol ddrafft fynd i'r Cabinet a chraffu.
  - Bydd y Cyngor yn cynnal ymgynghoriad gyda thrigolion ar y strategaeth ddigidol ddrafft ar ffurf arolwg ar-lein (gydag opsiwn i roi adborth dros y ffôn).
  - Bydd ysgolion yn rhan o'r broses ymgynghori ar y strategaeth ddigidol ddrafft; a
  - Bydd y Cyngor yn rhannu'r strategaeth ddigidol ddrafft gyda phartneriaid BGC am sylw.
- Dull y Cyngor ar gyfer cynnwys amrywiaeth y boblogaeth yw cynnwys y Fforwm Ymgynghorol Cydraddoldeb, rhwydweithiau amrywiaeth staff a rhwydweithiau hyrwyddwyr aelodau fel rhan o'r ymgynghoriad ar y strategaeth ddigidol ddrafft. Mae'r Cyngor hefyd yn canolbwyntio ar beidio â gadael y tu ôl i'r rhai sydd wedi'u hallgáu'n ddigidol. O ganlyniad i'w weithgarwch cyfranogi, rhaid i'r Cyngor fod yn barod i wneud newidiadau posibl i'w ddull strategol. Mae cynnwys amrywiaeth ei ddinasyddion wrth ddatblygu ei ddull digidol strategol yn helpu'r Cyngor i gael sicrwydd ei fod yn dylunio dull sy'n diwallu anghenion dinasyddion ac sy'n fwy tebygol o sicrhau gwerth am arian.
- 17 Mae'r Cyngor yn cydnabod pwysigrwydd cydweithio'n effeithiol â'r partneriaid cywir ar ddigidol. Mae hunanasesiad blynyddol y Cyngor yn nodi mai ffocws allweddol wrth symud ymlaen yw 'gweithio'n fwy cydweithredol i nodi a gweithredu atebion arloesol i gyflawni trawsnewidiad digidol parhaus...' Ceir cyfeiriadau amrywiol yn y strategaeth ddigidol ddrafft at fynd ar drywydd gweithio mewn partneriaeth, ond ychydig ar yr hyn y bydd hyn yn ei olygu yn ymarferol. Mae cyfle i'r Cyngor archwilio ymhellach lwybrau cydweithio, megis cydgomisiynu, caffael neu rannu neu gyfuno adnoddau eraill. Gall caffael cydweithredol alluogi partneriaid i gronni eu hadnoddau a throsoli eu pŵer prynu cyfunol i sicrhau bargeinion gwell gan gyflenwyr tra'n lleihau costau a gwella gwerth am arian. Gall gweithio mewn

partneriaeth arwain at rannu gwybodaeth, arbenigedd a/neu adnoddau a all arwain at ganlyniadau gwell a gwella gwerth am arian ar yr un pryd.

Mae'r Cyngor wedi cymryd camau i sicrhau bod adnoddau ar waith i ddatblygu'r strategaeth ddigidol, er bod gwaith pellach i'w wneud mewn perthynas â pha arbedion y gellir eu gwneud drwy weithredu ei strategaeth ddigidol

- 18 Mae'r Cyngor wedi dyrannu cyllid i'w helpu i ddatblygu ei ddull strategol o ymdrin â digidol. Mae cronfa wrth gefn ail-lunio digidol gwerth £1.524m ac mae arian wedi'i neilltuo i recriwtio i swydd Pennaeth Digidol newydd. Mae hyn yn dangos ymrwymiad y Cyngor i wella ei ddull strategol o ymdrin â digidol.
- 19 Nid yw'r Cyngor wedi nodi'r holl arbedion y mae'n bwriadu eu gwneud trwy ei ddull strategol o ymdrin â digidol. Mae targed cynilo o £27k wedi'i nodi ar gyfer 2023-24, ond nid yw'r Cyngor wedi nodi unrhyw arbedion eto ar gyfer y blynyddoedd i ddod. Mae'r Cyngor yn cydnabod pwysigrwydd hyn ac mae wedi cynnwys Dangosydd Perfformiad Allweddol (KPI) yn ei strategaeth ddigidol ddrafft sef 'Monitro'r arbedion cost a gyflawnwyd drwy weithredu prosesau digidol'. Mae'n bwysig i'r Cyngor wneud hyn i'w helpu i fonitro a gwerthuso costau a manteision gweithredu ei strategaeth ddigidol o safbwynt gwerth am arian.
- 20 Mae enghreifftiau o'r Cyngor yn dyrannu adnoddau i sicrhau gwell canlyniadau dros y tymor hir. Mae hunanasesiad blynyddol y Cyngor yn cyfeirio at fuddsoddi mewn uwchsgilio ei staff yn ddigidol. Mae'r strategaeth ddigidol ddrafft yn cynnwys cynlluniau ar gyfer datblygu hyn ymhellach. Mae'r Cyngor yn gweithredu ar ei agenda cynhwysiant digidol, gydag enghreifftiau yn cael eu rhoi yn yr hunanasesiad blynyddol. Er enghraifft, cyllid grant o £19k i gefnogi mentrau cynhwysiant digidol ar gyfer cyn-filwyr. Er bod y Cyngor yn cydnabod bod ganddo fwy o waith i'w wneud i frwr ymlaen â'i gynlluniau ar gyfer adnewyddu ei seilwaith TG. Mae ystyried sut y gellir defnyddio adnoddau orau i ddarparu buddion dros y tymor hwy yn elfen bwysig o drefniadau i sicrhau gwerth am arian.

Nid yw'r Cyngor yn monitro cynnydd ei ddull strategol o ymdrin â digidol ac mae gwendidau yn y mesurau perfformiad y mae'r Cyngor yn bwriadu eu defnyddio yn y dyfodol.

- 21 Nid yw'r Cyngor ar hyn o bryd yn monitro ac yn adolygu cynnydd ei ddull strategol o ymdrin â digidol. Unwaith y bydd y strategaeth ddigidol ddrafft yn mynd yn fyw, mae'r Cyngor yn bwriadu sefydlu Bwrdd Rhaglen Ddigidol. Yn y cyfamser, mae'r Bwrdd Mewnwelediad Strategol yn goruchwylio datblygiad y strategaeth ddigidol ddrafft. Mae monitro cyflawni amcanion ar gyfer dull strategol y Cyngor a phrosiectau digidol unigol yn bwysig er mwyn deall effaith buddsoddiad y Cyngor mewn digidol, ac felly trefniadau i sicrhau gwerth am arian.

- 22 Nid oes gan y Cyngor fesurau ar hyn o bryd sy'n ei helpu i fonitro ei ddull strategol o ymdrin â digidol. Fodd bynnag, mae'r strategaeth ddigidol ddrafft yn nodi rhai DPA y mae'r Cyngor wedi'u datblygu i'w helpu i fesur llwyddiant y strategaeth ddigidol. Mae'r DPA yn canolbwyntio'n bennaf ar allbynnau (ee cymryd sianeli digidol) yn hytrach na chanlyniadau. Nid yw'r DPA bob amser yn cyd-fynd â'r mesurau llwyddiant neu'r amcanion strategol. Nid oes gan rai o'r mesurau llwyddiant yn y strategaeth ddigidol ddrafft ddata sylfaenol - er enghraifft, mae cyfeiriadau at ostwng cyfraddau priodoli staff ond heb egluro beth yw'r sefyllfa bresennol. Heb fesurau sy'n galluogi'r Cyngor i ddeall yn llawn effaith ei fuddsoddiad mewn digidol neu'r cyfraniad ehangach y mae'r strategaeth ddigidol yn ei wneud ar draws ei amcanion ei hun, a phartneriaid, bydd yn anodd i'r Cyngor asesu a monitro gwerth am arian ei ddull strategol.

Mae'r Cyngor wedi adolygu ei strategaeth ddigidol flaenorol ac wedi ymrwymo i adolygu ei strategaeth newydd, ond nid yw'n glir ar hyn o bryd sut y bydd unrhyw wersi a ddysgwyd o weithredu ei strategaeth ddigidol newydd yn cael eu rhannu

- 23 Mae'r Cyngor wedi adolygu ei ddull strategol blaenorol o ymdrin â digidol. Yn 2021, comisiynodd y Cyngor asesiad aeddfedrwydd digidol. Roedd hyn yn cynnwys dadansoddiad o'r strategaeth ddigidol flaenorol a dadansoddiadau SWOT amrywiol². Yna adeiladodd y Cyngor ar y gwaith hwnnw drwy gomisiynu SOCITM i helpu i ddatblygu ei strategaeth ddigidol ddrafft newydd. Mae'r Cyngor hefyd wedi ymrwymo i adolygu ei strategaeth ddigidol sydd ar ddod. Mae'r strategaeth ddrafft yn nodi y bydd yn cael ei hadolygu ar ôl y flwyddyn gyntaf o weithredu ac yn ôl y galw yn dilyn hynny. Fodd bynnag, nid yw'n glir sut mae'r Cyngor yn bwriadu rhannu'r gwersi a ddysgwyd. Gall adolygu effeithiolrwydd ei ddull strategol a dysgu a rhannu gwersi o hyn (yn fewnol ac yn allanol), helpu'r Cyngor i wella effeithiolrwydd a gwerth am arian ei ddull yn y dyfodol.

² Cryfderau, gwendidau, cyfleoedd, bygythiadau

Atodiad 1

Cwestiynau archwilio a meini prawf archwilio

Isod mae'r cwestiynau y gwnaethom geisio eu hateb wrth gynnal yr archwiliad hwn, ynghyd â'r meini prawf archwilio a ddefnyddiwyd gennym i gyrraedd ein canfyddiadau.

Prif gwestiwn archwilio: **Wrth ddatblygu ei strategaeth ddigidol a yw'r Cyngor wedi gweithredu yn unol â'r egwyddor datblygu cynaliadwy ac wedi rhoi trefniadau priodol ar waith i sicrhau gwerth am arian wrth ddefnyddio ei adnoddau?**

Arddangosyn 2: cwestiynau archwilio a meini prawf archwilio

Cwestiwn Lefel 2	Cwestiynau Lefel 3	Meini prawf
1. A yw strategaeth ddigidol y Cyngor yn cael ei llywio gan ddealltwriaeth dda o dueddiadau'r presennol a'r dyfodol?	1.1 A oes dealltwriaeth drylwyr o'r 'fel y mae' (h.y. y galw/materion cyfredol i'w datrys) a'r rhesymau pam/achosion sylfaenol?	<ul style="list-style-type: none"> • Mae'r Cyngor wedi defnyddio ystod eang o wybodaeth o ffynonellau mewnol ac allanol i ddatblygu dealltwriaeth drylwyr o'r 'fel y mae' a sut mae'n debygol o newid. Mae hyn yn cynnwys gwybodaeth (gan gynnwys data) sy'n ymwneud â:<ul style="list-style-type: none"> – Cynaliadwyedd gwasanaeth/gwytnwch a heriau adnoddau. – Anghenion y cyhoedd a'r gymuned. – achosion sylfaenol y galw/materion cyfredol i'w datrys. – Dadansoddiad o dueddiadau'r dyfodol a sut y gallent effeithio, e.e. cymdeithasol, economaidd/gwleidyddol, amgylcheddol, diwylliannol neu dechnolegol. Gallent gynnwys tueddiadau hysbys ee poblogaeth sy'n heneiddio, lleihau adnoddau naturiol ac yn enwedig datblygiadau technolegol. Efallai y byddan nhw hefyd yn cynnwys y rhai sydd â lefel uwch o ansicrwydd, e.e. swyddi a sgiliau sydd eu hangen yn y dyfodol. • Mae'r dadansoddiad o'r 'fel y mae' a sut mae'n debygol o newid yn cael ei lywio'n dda gan weithgarwch cyfranogi, fel y bo'n briodol, sy'n adlewyrchu arfer da cydnabyddedig (e.e. Egwyddorion Cenedlaethol ar gyfer)
	1.2 A oes dealltwriaeth drylwyr o'r ffactorau hirdymor a fydd yn effeithio a'r heriau a'r cyfleoedd a allai arwain (e.e. risgiau a chyfleoedd)?	

Cwestiwn Lefel 2	Cwestiynau Lefel 3	Meini prawf
		<p><u>Ymgysylltu â'r Cyhoedd yng Nghymru</u>, cyngor ac arweiniad Comisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol Cymru).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mae'r Cyngor yn defnyddio ei sylfaen dystiolaeth yn effeithiol i: <ul style="list-style-type: none"> – nodi camau yn ei ddull strategol o ymdrin â digidol sy'n debygol o fod fwyaf effeithiol a pham, gan gynnwys sut y gallent fynd i'r afael ag achosion sylfaenol problemau; – llywio penderfyniadau ynghylch ei ddefnydd o dechnoleg ddigidol sy'n ceisio cydbwysu'r angen i gyflawni amcanion tymor byr a thymor hwy.
<p>2. A oes gan y Cyngor weledigaeth glir o'r hyn y mae am ei gyflawni drwy ddefnyddio technoleg ddigidol?</p>	<p>2.1 A yw'r Cyngor yn cynllunio dros amserlen briodol?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mae'r Cyngor wedi ystyried beth mae tymor hir yn ei olygu wrth gynllunio ei ddull o ymdrin â digidol - hy pa mor bell ymlaen y gall / y dylai gynllunio a pham (o leiaf ddeng mlynedd gan ystyried tueddiadau tymor hwy fel y bo'n briodol). • Mae'r Cyngor wedi ystyried sut y gall camau gweithredu sicrhau'r effaith orau dros yr amserlen honno o ran canlyniadau a'r defnydd mwyaf effeithiol o adnoddau. Gallai hyn gynnwys ystyried pwyntiau ymyrraeth priodol sy'n gysylltiedig â diffiniad y Comisiynydd o atal. (Gellir dod o hyd i fwy o wybodaeth yn: <u>Gan ystyried Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol yn y broses gyllidebol – The Future Generations Commissioner for Wales</u>). • Mae'r Cyngor wedi nodi mesurau ar gyfer ei strategaeth ddigidol sy'n adlewyrchu effeithiau tymor byr a hirdymor a gwerth am arian, gyda cherrig milltir sy'n adlewyrchu cynnydd fel y bo'n briodol. • Mae'r Cyngor wedi nodi sut y bydd ei strategaeth ddigidol yn cael adnoddau dros y tymor hwy cyn belled ag sy'n ymarferol (gweler meini prawf sy'n ymwneud ag integreiddio hefyd).

Cwestiwn Lefel 2	Cwestiynau Lefel 3	Meini prawf
	<p>2.2 A yw'r Cyngor wedi meddwl am yr effeithiau ehangach y gallai ei strategaeth ddigidol eu cael, gan gynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sut y gallai gyfrannu at bob un o'r saith nod llesiant cenedlaethol? • sut y bydd cyflawni yn effeithio ar y pethau eraill y mae'n ceisio eu cyflawni (h.y. ei amcanion llesiant a'i flaenoriaethau ehangach)? • sut y bydd cyflawni yn effeithio ar eraill yr hyn y mae cyrff cyhoeddus eraill yn ceisio ei gyflawni (h.y. eu hamcanion llesiant)? 	<ul style="list-style-type: none"> • Mae'r Cyngor wedi ystyried sut y gall ei strategaeth ddigidol wneud cyfraniad ar draws y nodau llesiant. • Mae staff sy'n datblygu'r strategaeth ddigidol yn deall beth mae cydweithwyr a phartneriaid yn ei wneud a sut mae eu gwaith yn ymwneud â nhw, ac wedi ceisio integreiddio eu gwaith gyda gwaith eu cydweithwyr o bob rhan o'r Cyngor a chyda sefydliadau partner. • Mae integreiddio yn amlwg wrth alinio'r strategaeth ddigidol â strategaethau corfforaethol allweddol eraill a chynlluniau gwasanaeth. Er enghraifft, cynllun ariannol tymor canolig, cynllun gweithlu, strategaethau rheoli asedau, datganiad llesiant a chynlluniau lleihau carbon. • Mae'r strategaeth ddigidol yn cyd-fynd â dibenion strategol eraill fel: <ul style="list-style-type: none"> – profiad y cwsmer; – rheoli galw/gostyngiadau mewn methiant ac atal galw; a – dylunio a gweithredu modelau cyflenwi gwasanaeth newydd. • Mae strategaeth ddigidol y Cyngor yn cyd-fynd â chynlluniau/strategaethau partneriaid lleol a chenedlaethol gan gynnwys strategaeth ddigidol a chynlluniau llesiant Strategaeth Ddigidol i Gymru Llywodraeth Cymru .
	<p>2.3 A oes dealltwriaeth eang a chyffredin o'r hyn y mae'r Cyngor yn ceisio'i gyflawni?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mae gan gynghorwyr ac uwch swyddogion sy'n gyfrifol am weithredu'r strategaeth ddigidol ddealltwriaeth gyffredin a chdir o'r hyn y mae'r Cyngor yn ceisio ei gyflawni a'r effaith a fwriedir ar ddarparu gwasanaethau. • Mae strategaeth ddigidol y Cyngor yn cael ei chyfleu'n glir i staff a phartneriaid a allai helpu i'w chyflawni.

Cwestiwn Lefel 2	Cwestiynau Lefel 3	Meini prawf
<p>3. A yw'r Cyngor yn gweithio'n effeithiol gyda'r bobl a'r partneriaid cywir i ddylunio a chyflawni ei strategaeth ddigidol</p>	<p>3.1 A yw'r Cyngor wedi nodi pwy sydd angen ei gynnwys?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mae gan y Cyngor ddealltwriaeth dda o bwy fydd yn cael ei effeithio'n uniongyrchol ac yn anuniongyrchol gan ei strategaeth ddigidol a phwy y mae angen iddo ei gynnwys. • Mae'r Cyngor i bob pwrpas wedi cynnwys yr amrywiaeth lawn o safbwyntiau wrth ddatblygu ei strategaeth ddigidol, gan gynnwys o ffynonellau anhraddodiadol ac o'r rhai y gallai fod wedi methu â chyrraedd o'r blaen.
	<p>3.2 A yw'r Cyngor i bob pwrpas yn cynnwys yr amrywiaeth lawn o bobl y mae ei strategaeth ddigidol yn effeithio arnynt?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mae'r Cyngor wedi darparu cyfleoedd gwirioneddol i bobl ddylanwadu ar ddylunio a chyflawni ei strategaeth ddigidol o gam cynnar, gan gynnwys cynrychiolwyr grwpiau sy'n rhannu nodweddion gwarchoddedig. • Mae'r Cyngor wedi defnyddio canlyniadau cyfranogiad i lunio dyluniad a chyflwyniad ei strategaeth ddigidol.
	<p>3.3 A yw'r Cyngor yn cydweithio'n effeithiol â'r partneriaid cywir?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mae'r Cyngor yn cydweithio i sicrhau ei fod yn cyflawni gwell canlyniadau a gwerth am arian drwy ei strategaeth ddigidol ac wedi rhoi trefniadau priodol ar waith i gefnogi hyn, er enghraifft: <ul style="list-style-type: none"> – rhannu neu rannu arbenigedd ac adnoddau; – rhannu gwybodaeth; – sicrhau monitro, gwerthuso ac atebolrwydd effeithiol gan gynnwys ystyried gwerth am arian.

Cwestiwn Lefel 2	Cwestiynau Lefel 3	Meini prawf
<p>4. A yw'r Cyngor wedi rhoi adnoddau i gyflawni ei strategaeth ddigidol fel y gall ddarparu manteision hirdymor/ataliol?</p>	<p>4.1 A yw'r Cyngor yn deall goblygiadau adnoddau tymor hir?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mae'r Cyngor wedi asesu costau a manteision defnyddio technoleg ddigidol i fuddsoddi mewn dulliau ataliol tymor hir a'r gost (yn ariannol ac o ran canlyniadau) peidio â gwneud hynny. • Mae'r Cyngor wedi meddwl am yr adnoddau y bydd eu hangen arno i gyflawni ei strategaeth ddigidol dros y tymor canolig a'r tymor hwy (costau oes cyfan) a sut y gallai reoli risgiau/cwrdd â'r costau hynny, gan gynnwys, er enghraifft, cynlluniau 'buddsoddi i arbed' a gostyngiadau rheoledig mewn dyled dechnegol. • Mae'r Cyngor wedi cyfrifo a nodi unrhyw arbedion y mae'n bwriadu eu gwneud drwy weithredu ei strategaeth ddigidol.
	<p>4.2 A yw'r Cyngor yn dyrannu adnoddau i sicrhau gwell canlyniadau dros y tymor hir?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mae camau gweithredu (gan gynnwys camau ataliol) sy'n debygol o gyfrannu at well canlyniadau a/neu ddefnydd o adnoddau dros y tymor hwy yn cael eu hyrwyddo a'u cefnogi, hyd yn oed: <ul style="list-style-type: none"> – lle gallai hyn gyfyngu ar y gallu i ddiwallu rhai anghenion tymor byr; – lle mae'r buddion yn debygol o gael eu cronni gan, neu eu priodoli i sefydliad arall.

Cwestiwn Lefel 2	Cwestiynau Lefel 3	Meini prawf
5. A yw'r Cyngor yn monitro ac yn adolygu cynnydd?	5.1 A yw'r Cyngor yn monitro ac yn adolygu cynnydd tuag at amcanion tymor byr, canolig a thymor hwy?	<ul style="list-style-type: none"> • Mae'r Cyngor yn monitro costau a manteision cyflawni ei strategaeth ddigidol o safbwynt gwerth am arian. • Mae'r Cyngor yn mesur y cyfraniad ehangach y mae'r strategaeth ddigidol yn ei wneud ar draws ei amcanion ei hun/partneriaeth. • Caiff cynnydd ei fesur yn erbyn amcanion tymor byr, canolig a thymor hir.
6. Ydy'r Cyngor yn dysgu gwersi o sut mae'n gweithio?	6.1 A yw'r Cyngor yn adolygu effeithiolrwydd ei strategaeth ddigidol?	<ul style="list-style-type: none"> • Mae'r Cyngor yn adolygu effeithiolrwydd ei strategaeth ddigidol yn rheolaidd, gan gynnwys: <ul style="list-style-type: none"> – effeithiolrwydd ei weithgarwch cydweithredol; – effeithiolrwydd ei weithgarwch cyfranogi, gan gynnwys effaith y strategaeth ar ddefnyddwyr gwasanaethau gan gynnwys y rhai sydd wedi'u hallgáu'n ddigidol; – effaith y strategaeth ar y rhai sy'n rhannu nodweddion gwarchoddedig; – economi, effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd y strategaeth ddigidol yn gyffredinol wrth helpu'r Cyngor i gyflawni ei amcanion strategol. • Mae'r Cyngor wedi adolygu gwersi a ddysgwyd o'i ymateb i'r pandemig ac mae'n cymhwyso'r dysgu hwn i'w strategaeth ddigidol.
	6.2 A yw'r Cyngor yn rhannu gwersi a ddysgwyd o'i ymagwedd at ei strategaeth ddigidol?	<ul style="list-style-type: none"> • Mae'r Cyngor yn rhannu ac yn cymhwyso unrhyw wersi a ddysgwyd o ddatblygu a chyflwyno ei strategaeth ddigidol yn eang ar draws y sefydliad, a gyda phartneriaid lle bo hynny'n berthnasol.

Archwilio Cymru

Ffôn: 029 2032 0500

Ffacs: 029 2032 0600

Ffôn testun: 029 2032 0660

E-bost: post@archwilio.cymru

Gwefan www.archwilio.cymru

We welcome correspondence and telephone calls in Welsh and English.
Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg.